

5. 4 Manuálna práca

V ranom období reformy vykonávali manuálnu prácu v službe bratstvu laickí bratia aj kňazi. Sám Francesco da Jesi, ktorý viedol mladý rád v pohnutých rokoch, vedel dobre okoreniť polievku.

2715 [V obydlíach bratov] panovalo všade mlčanie. Hovorili len vtedy, keď to bolo nutné, aj to potichu. Všetci sa utiahli: mnohí do ciel, iní do odľahlého okolia alebo na modlitbu do kostola, iní sa kdesi zamestnali manuálnou prácou.

Tým vznikol dojem, akoby v obydlí nebolo žiadnej živej duše. (Paolo VII, 74)

2721 Keď prišli svetskí ľudia, divili sa, že v obydlí nepočujú od ľudí ani len šum. Bolo to preto, že sa bratia len málokedy spolu schádzali: ak vôbec, tak k ofíciu, jedlu a iným cvičeniam rehoľného života. Inak bol každý odkázaný sám na seba.

2741 Počas mnohých rokov sa pri stole predčítavalo zriedkakedy niečo iné než spisy a Legendy svätého otca Františka. (Bernardino IV, 186.172)

2729 [Bernardino d'Asti] karhal tých bratov, ktorí sa utiahli do cely, aby zhotovovali koše, krížiky alebo iné veci; oveľa viac chcel, aby vykonávali zvyčajné domáce služby, keď boli unavení z modlitby: ako napríklad pracovať v záhrade, pomáhať v kuchyni alebo starať sa o chorých. Tiež sa mu u bratov nepáčilo, keď pod zámienkou zbožných cvičení odmietali domáce práce. O nič viac sa mu nepáčili tí, ktorí sa tak veľmi hrnuli do práce, až stratili chuť do modlitby. Učil konať jedno i druhé vo vyváženosti, pri ktorej neprekáža jedno druhému, ale jedno druhému sa stane oporou. Brat, ktorý takto trávi svoj čas, vravel, nadobudne dve krídla: jedno kontemplatívneho a druhé aktívneho života, ktoré ho [obe spolu] vynesú do neba.

2731 Tento svätý muž [Franz Tittelmans]¹ chcel tiež, aby bratia pracovali svojimi rukami a prácou si zarábali na živobytie; to je vraj prvý a najistejší spôsob života podľa regule. Vraj to zodpovedá aj príkladu svätého Pavla, ktorý chcel pri všetkej námahe s kázaním, písaním listov a modlitbe žiť zo svojej fyzickej práce. A zodpovedá to i vraj príkladu brata Egídia, spoločníka svätého Františka [...]. Taktiež ako príklady uvádzal svätých Bazila, Benedikta, Bernarda, ktorí nechali všetkých svojich mníchov pracovať, ako to ustavične dodržiavali všetci starí otcovia [...]. On sám, aby dal príklad, sa naučil pliesť koše. Potom čo sa stal v Ríme provinciálom, nariadil, aby sa bratia, predovšetkým laickí, naučili tkať látky, pliesť koše a podobne.

2734 [Francesco da Jesi] žil počas celého svojho života, hoci bol mimoriadne vzdelaným mužom, vo všetkých smeroch veľmi pokorne [...]. Obliekal sa chudobne. Miloval síce nadovšetko samotu, no neodťahoval sa od obyčajných a pokorujúcich služieb, keď sa mu naskytna príležitosť. Raz išli všetci zbierať drevo, zostal v dome sám a medzitým pripravil jedlo. Keď po návrate bratia jedli, povedal mu Fra Battista: „Táto polievka je

¹ Franz Tittelmans pochádzal z Hasseltu pri Limburgu (asi 1500 – 1537), študoval v Louvain filozofiu, r. 1521 vstúpil k observantom a po kňazskej vysviacke v Louvain zasadol za katedru. V r. 1535 si želal v Ríme prestup ku kapucínom. Po noviciáte bol určený za vedúceho Rímskej provincie, zomrel po pár mesiacoch, v septembri 1537, vo Fiuggi.

naozaj dobrá. Čo ste do nej dali?“ – „Primiešal som do nej trochu lásky“, znela odpoveď.
(Mattia VI, 26.182-183,124)

2736 Mnohí kapucíni, ktorí sa rozumeli do poctivých prác ako tkanie, šitie odevov a vyrábanie obuvi, tašiek a košov, vykonávali tieto remeslá. Na viacerých miestach mali postavené krosná, ako som to videl na vlastné oči v Ríme v San Nicolo. Stálo tam štyri alebo päť krosien; týmto si zarábali toľko, že to sotva vystačilo na živobytie bratov. To isté v Janove, kde tkali látky vysokej hodnoty a k tomu destilovali bylinky. Takýmto spôsobom žili na mnohých miestach prakticky len z výnosu svojej práce. (Bernardino IV, 194-195)

2740 S rastom kongregácie a príchodom bratov, ktorí neboli v duchovnom živote až tak zacvičení, spoznali ctihodní otcovia, osvietení Duchom Svätým, že týmto by sa mohlo stať vykonávanie domácich prác a služba chorým osudnými, pretože takáto činnosť nie je pre každého [...]. Preto títo ctihodní otcovia vyhlásili: „Každý pracuje dosť, keď sa namáha vo svätých cvičeniach modlitby, ofíciu, svätých štúdiách a kazateľstve. A naši laickí bratia využívajú čas celkom dobre, keď sa namáhajú vo vykonávaní manuálnych prác a povinnostiach rehoľného života“.
(Bernardino IV, 198)

2746 [Brat Rufino da Gallerate] vstával každé ráno vždy zavčasu, ešte aj vo vysokom veku, a potom bdel v tichej modlitbe. Keď mu jeden brat povedal: „Starý otče, teraz už smiete zostať ráno ležať“, odpovedal, vediac asi ako je potrebné dať mladým príklad staršieho: „Synu môj, keď sa ráno zobudím, nik ma nevidí, keď sa však nezodvihnem, všimne si ma každý“.

(Mattia VI, 486)